

svět katolickýma očima MONITOR

publicistický čtrnáctideník

ročník XV, číslo 3

11. 2. 2018 / neprodejné

Z OBSAHU	Naději nám neposkytnou ideje, nýbrž Matka. Homilie papeže Františka	04
	Mučedníci nacismu: Italská církev v zápase s nacismem	05
	Povinnost hájit posvátnost manželství. Rozhovor s Mons. Paprockim	07
	Světlo nepatří pod kbelík. Zápas o ovládnutí veřejného prostoru	09

TRADICE OTCŮ

Z kázání svatého papeže
Lva Velikého († 461)

I když z nás koupel znovuzrození vytváří nové lidi, přece se všichni potřebujeme každodenně očišťovat od rezu smrtelnosti. A není mezi námi nikdo, kdo by se na své cestě kupředu neměl snažit, aby byl stále lepší. Celkově je třeba zaměřit všechno úsilí k tomu, aby při oslavě dne vykoupení nebyl nikdo v zajetí svých starých chyb.

Proto tedy, nejmilejší, to, co má dělat každý křesťan v každé době, je nyní třeba dělat ještě horlivěji a zbožněji, aby se apoštolské ustanovení o čtyřicetidenním postu neplnilo pouze újmou v jídle, ale abychom se co nejvíce zdržovali zlého.

Není nic užitečnějšího než spojit s rozumným a svatým postem skutky milosrdenství. Tímto společným slovem milosrdenství rozumíme nejruznější chvályhodné skutky zbožnosti a lásky, takže i při nestejných možnostech mohou věřící prokázat stejného ducha milosrdenství.

Neboť lásce, kterou jsme zavázáni stejně vůči Bohu i vůči člověku, nikdy nestojí v cestě tolik překážek, že by nemohla svobodně usilovat o dobro. Podle andělských slov: *Sláva na výsostech Bohu a na zemi pokoj lidem dobré vůle* se každý člověk posvěcuje nejen tím, že má dobrou vůli, ale i tím, že uskutečňuje pokoj, když bližním, kteří strádají jakoukoli nouzí, prokazuje účinnou lásku.

Skutky lásky mají značně široké pole působnosti: Opravdovým křesťanům se tu nabízí velké množství možností, takže se na dávání almužny mohou podílet nejen bohatí, kteří žijí v nadbytku, ale i středně zámožní a chudí. Neboť i když nemají pro štědrost stejné hmotné prostředky, jsou přece stejní ve svém smýšlení.

Foto: © Jakub Šerých / Člověk a víra

Půst ve svobodě

Draží přátelé,
prožíváme liturgicky „zapomenutý kousíček mezidobí“ a stojíme před prahem významné doby postní. Civilizace středověku žila zdravým napětím mezi oslavou a postem, mezi tzv. tučným úterým a Popeleční středou. Jinými slovy – oscillovala mezi postem a masopustem. Toho času byly tři postní dny v týdnu: pondělí, středa a pátek. Dnes zase můžeme vystudovat na mnohých univerzitách obor nutriční terapeut, a pak po zbytek života vysvětlovat klientům, kolik toho za den

mají sníst, aby se nestali idolem krásy barokní doby, tedy bledí a se značnou mírou nadváhy, anebo naopak aby nemuseli bojovat s moderním démonem anorexie.

Církevní posty přinesly nám obyvatelům zaalpských oblastí mnoho dobrého. Místo tučného masa jsme začali jíst konečně více zeleniny a ryb. Podpořilo se rybníkářství a Jakub Krčín si mohl mnout ruce. Ubylo zubního kazu a prodloužil se lidský věk. Duchovně si lidé začali více uvědomovat, že nebyli stvo-

Dokončení na str. 2

Mons. ThLic. Ing. Zdenek Wasserbauer Th.D.
Foto: <http://kpmk.eu>

Zdenek Wasserbauer novým pomocným biskupem v Praze

V úterý 23. ledna 2018 jmenoval Svatý otec František novým pomocným biskupem pražské arcidiecéze dosavadního generálního vikáře Mons. ThLic. Ing. Zdenka Wasserbauera Th.D. Na plenárním zasedání České biskupské konference v Praze to oznámil Apoštolský nuncius v ČR Mons. Giuseppe Leanza.

Mons. Zdenek Wasserbauer je knězem pražské arcidiecéze. Narodil se 15. června 1966 v Novém Městě na Moravě. V letech 2000–2010 působil jako spirituál pražského kněžského semináře. V této funkci se spolu s bohoslovci podílel na organizování víkendových duchovních obnov v pražském semináři pro ty, kdo uvažovali o kněžství. Organizoval také týdenní letní pobyty, které v sobě kombinovaly prvky tábora a exercicií, dával rekolekce a exercicie a zastupoval nemocné kněze nebo kněze na dovolené.

K 1. říjnu 2010 byl uvolněn z funkce spirituála a jmenován farářem farnosti u kostela Nejsvětějšího Srdce Páně na pražských Vinohradech. 15. ledna 2012 byl jmenován čestným kanovníkem staroboleslavské kapituly a 4. března téhož roku byl do této funkce instalován. K 1. květnu 2014 se navíc stal okrskovým vikářem III. pražského vikariátu. 1. května 2015 byl jmenován ředitelem kurie pražského arcibiskupství. 18. června 2015 byl uvolněn z funkce čestného kanovníka ve Staré Boleslavi a místo toho byl jmenován sídelním kanovníkem metropolitní kapituly u sv. Víta v Praze. 24. března 2016 byl s platností od 1. dubna 2016 jmenován generálním vikářem pražské arcidiecéze. 23. ledna 2018 ho Svatý otec František jmenoval pomocným biskupem pražské arcidiecéze.

Dokončení ze str. 1

Apha.cz

ření jenom k tomu, aby se rozmnožovali a jedli. Ve dnech předcházejících Popeleční středě se na mnoha místech v lidovém veselí slaví masopust, kdy vesnicemi procházejí průvody maškar. V dávné minulosti téměř všude končila v úterý masopustní zábava přesně o půlnoci. Tehdy zatroubil ponocný na roh a rychtář či někdo z radních všechny vyzval, aby se v klidu rozešli domů, protože nastala středa a s ní předvelikonoční půst.

V minulém století se objevuje v Církvi nový akcent – důraz na osobní svobodu. Papež Pavel VI. si jasně uvědomoval, že my křesťané jsme svobodní, tedy stvoření k obrazu Božímu. Aby této svobodě rozšířil prostor, tak postní předpisy zdánlivě zmírnil. V pátek si k obědu můžeme sice dát vepřové kolínko, ale musíme si zvolit jiný sebezápor či vykonat nějaký dobrý skutek. A to je výzva k osobní odpovědnosti. Její tíhu i radost se učíme přijímat. Že závazek víry kráčí ruku v ruce s odpovědností, není dnes samozřejmostí. Děkujeme za všechny, kteří to vnímají a žijí podle toho. Právě tuto odpovědnost spojenou s křesťanskou láskou bych rád popřál všem čtenářům *Monitoru*.

Mons. Pavel Konzbul
pomocný biskup brněnský

Zemřel otec Maurice Borrmans

Otec Maurice Borrmans, francouzský misionář, jenž se stal významnou osobností katolicko-muslimského dialogu, zemřel 26. prosince ve věku 92 let. Veden příkladem blahoslaveného Charlese de Foucaulda vstoupil Borrmans do Společnosti misionářů Afriky (Bílí otcové) a roku 1949 byl v Tunisku vysvěcen na kněze. Později učil na papežském institutu arabská a islámská studia a založil časopis *Islamochristiana*, jehož byl v letech 1975–2004 editorem.

V roce 1981 otec Borrmans napsal revidované pokyny pro dialog mezi křesťany a muslimy, které vydala Papežská rada pro mezináboženský dialog. Toto dílo, napsané ve francouzštině, bylo později přeloženo do angličtiny a roku 1990 je vydal *Paulist Press*.

Roku 2006 otec Borrmans řekl na vatikánské konferenci, že křesťanské menšiny v muslimských zemích „podstupují riziko, že se stanou ‚obětními beránky‘ v důsledku povrchního zevšeobecňování a ožívování starých předsudků a snů o křížových výpravách nebo džihádu“.

Desítky let stará korespondence tohoto kněze s trapistickým převorem alžírského kláštera Notre-Dame de l'Atlas byla vydána v roce 2015. (Převora a šest dalších mniichů roku 1996 unesla a zavraždila povstalecká alžírská ozbrojená islámská organizace.) Papežská univerzita Urbaniana v roce 2015 udělila otci Borrmansovi čestný doktorát.

Catholic Culture

Monitor si můžete objednat na adrese: Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha 5, e-mail: redakce@rcmonitor.cz nebo na internetových stránkách <http://rcmonitor.cz>. Zde se také můžete zaregistrovat, máte-li zájem o pravidelné zasílání zpráv e-mailem. Dále nás najdete na <http://www.facebook.com/ResClaritatisMonitor>. Periodikum je distribuováno zdarma a lze je v požadovaném počtu kusů objednat na adrese redakce. Jeho vydávání je možné jedině díky zaslaným darům, které pokrývají náklady na tisk a distribuci. Náklady na jedno číslo jsou přibližně 25 Kč, což za rok činí 600 Kč. Všem dárčům Pán Bůh zaplatí. Dary lze podle § 15 odst. 1 zákona č. 586/1992 Sb. uplatnit pro snížení základu daně.

SLOVO KNĚZE

Irští biskupové proti referendu o potratu

„Jestliže společnost přijme tvrzení, že jedna lidská bytost má právo ukončit život druhé, pak není již možné dovolávat se práva na život jako základního lidského práva pro nikoho.“ Irský biskup Kevin Doran, stojící v čele skupiny pro bioetiku v rámci biskupské komise tohoto episkopátu se ve svém pastoračním listu z 28. ledna tohoto roku vrací k tématu potratu. Den nato irská vláda dala zelenou k referendu o uvolnění přísných potratových zákonů. Premiér Leo Varadkar ohlásil, že k němu dojde na konci května nebo na začátku června. Přesné datum bude zveřejněno po diskusi v parlamentu.

„Přítakáme-li k potratu z jakéhokoli důvodu, budou stejné argumenty použity také k ospravedlnění ukončení života starých, křehkých či významněji postižených lidí. Pokud tuto hranici překročíme, návrat zpět nebude snadný,“ píše irský biskup. Jak dále mons. Doran vysvětluje, důsledky případného odstranění dodatku *pro vita* (čl. 40.3.3) irské ústavy budou závažné, protože eliminuje z konstituce „odkaz k právu na život“ matky a dítěte, aniž by jej čímkoli nahradilo. „Bude to jako ‚bianko šek‘ v rukou vlády, který dovolí v budoucnu zavést jakákoliv pravidla pro interrupce.

Biskup povzbuzuje k soucitu, pravdivosti, modlitbě a především k podpoře žen a dodává, že ať už se s ústavou stane cokoli, Církev zkoumá cesty, jak „nabídnout další podporu ženám, aby se mohly rozhodovat pro život nejen kvůli dítěti, ale také kvůli sobě samým“.

RaVat

Svatořečení Pavla VI. se blíží, byl identifikován zázrak

Ve zvláštním vydání nazvaném „Bude to rok svatého Pavla VI.“ týdeník diecéze Brescia, „La voce del popolo“, uvedl, že 13. prosince teologové z vatikánské Kongregace pro svatořečení uznali zázrak připisovaný přímluvě papeže Montiniho. K uznání došlo po schválení postupu při lékařské konzultaci ve vatikánské kongregaci. V tuto chvíli je důležité, aby se k zázraku vyjádřili kardinálové z kongregace a nakonec i papež.

Zázrak se týká narození veronského děvčátka jménem Amanda, která v roce 2014 přežila několik měsíců navzdory tomu, že byla poškozená placenta.

Papež František blahoslavlil svého předchůdce 19. října 2014 na závěr biskupské synody o rodině.

„Zvěsti jsou tak naléhavé a následné kroky probíhají tak rychle, že vše nasvědčuje tomu, že rok 2018 bude rokem kanonizace blahoslaveného Pavla VI.,“ píše časopis diecéze Brescia. Další oficiální fáze proběhla 13. prosince v teologické komisi. Zázrak připisovaný přímluvě Giovannioho Battisty Montiniho týkající se uzdravení plodu v prenatalním stavu v roce 2014 byl schválen. Matka pocházející z Verony, které hrozilo, že potratí, šla několik dní po Montiniho beatifikaci v Brescii do chrámu „delle Grazie“, aby se tam pomodlila k nově blahořečenému papeži.

Poté se narodilo zdravé dítě. Po uznání lékaři a teology zůstává ještě několik kroků: schválení komisí kardinálů, závěrečné schválení papežem a konzistoř musí vydat oficiální oznámení a určit datum. Ale v tuto chvíli již je naděje velmi silná. Říjen by mohl být velmi vhodný. 3.–28. října se bude v Římě konat 15. řádné zasedání biskupské synody o mladých lidech a shromáždí se na něm vatikánský prelát z celého světa. Jaká lepší příležitost by se naskytla ke svatořečení dalšího pokoncilního papeže po svatém Janovi XXIII. před tak velkým shromážděním kolegia biskupů? Ke kanonizaci zřejmě dojde o jedné z prvních tří říjnových nedělí, jako nejpravděpodobnější datum se v současné době jeví 21. říjen.

La Stampa

Čas Hromnic opět orientuje naši pozornost k Bohu. Jednak proto, že si připomínáme, jak Josef a Panna Maria s Dítětem vstupují do chrámu, aby vzdali Bohu chválu a aby mu přinesli příslušnou oběť. A pak proto, že sám Bůh v náručí Mariině se stává středem pozornosti pro starce Simeona, prorokyni Annu a pro všechny, kteří jsou jejich proroctvými osloveni. Zde je klíč k pochopení, proč se svátek Uvedení Páně do chrámu stává zároveň Světovým dnem zasvěceného života.

Řeholníci jsou těmi, kteří usilují, co nejvíce orientovat svůj život k Bohu. Vlastně se celí Bohu odevzdávají – dávají se v oběť. Rámecem a též principem celostního vydání sebe je Boží povolání a svobodná lidská odpověď nesená vírou, nadějí a láskou. Stálou svěžest náležení Bohu pak zajišťuje modlitba – chvíle, kdy jsem jen s ním a pro něj. Modlitba zajistí posvěcuje každého křesťana, ale řeholníci by měli být vzorovými svědky takového setkávání s Pánem.

Když se modlíme, často myslíme i na druhé. Přimlouváme se u Boha za ně a prosíme za jejich potřeby. Svatý Pavel ve svých listech mnohokrát povzbuzuje k přímluvné modlitbě jako např.: „První věc, ke které vybízím, je tato: ať se konají modlitby prosebné, přímluvné i děkonné za všechny lidi“ (1 Tim 2,1), a pak vybízí k modlitbě za krále a všechny, kdo mají moc, abychom mohli vést život pokojný a klidný, v opravdové zbožnosti a počestnosti. (2,2)

Slovo apoštola, které není slovem lidským (srov. 1 Sol 2,13), nám pomáhá zachovat klid a rozvahu po zjištění prezidentskými volbami. Máme se modlit i za (staronového) prezidenta. Můžeme mu vyprošovat katolickou víru, neboť jde o jeho věčnou spásu (srov. Mk 16,16). Jistě právě toto prezident potřebuje. Kdyby ho Pán vírou obdaroval, mohl by začít náš národ sjednocovat v Kristu a stát se tak skutečným požehnáním naší vlasti. Že je to nemožné? Podívejte na 1 Tim 2,3–4 a Mk 10,27.

fr. Pavel Maria OP

fr. Pavel M. Mayer OP, rektor baziliky a strážce hrobu svatě Zdislavy

NADĚJI NÁM NEPOSKYTNOU IDEJE, ANI TECHNOLOGIE, NÝBRŽ MATKA

Homilie papeže Františka při mši svaté na svátek Přenesení ikony *Salus Populi Romani*

Ikona *Salus Populi Romani*. Foto: <http://www.unitedeuropeanchristendom.com>

Jsmo zde jako putující Boží lid, abychom přebývali v chrámu Matky. Přítomnost Matky činí pro nás děti tento chrám domovem. Spolu s mnoha pokoleními Římanů v tomto matčině domě objevujeme svůj domov. Domov, kde lze nalézt posilu, útěchu, ochranu a útočiště. Křesťanský lid již od začátku chápe, že v těžkostech a zkouškách je třeba se utíkat k Matce, jak nabádá nejstarší mariánská antifona: „*Pod ochranu tvou se utíkáme, svatá Boží Rodičko. Neodmítej naše prosby v našich potřebách, ale od všeho nebezpečí vysvoboď nás vždycky, Panno slavná a požehnaná!*“

Pod ochranu tvou se utíkáme

Otcové naší víry nás učili, že v rozbouřených dobách je třeba se shromáždit pod plášť svaté Matky Boží. Kdysi se pronásledovaní a potřební utíkali pod ochranu vysoce postavených šlechtických žen, které je na znamení přijetí přikryly svým pláštěm a propůjčily tak dotýcným svoji ochranu. Týká se to i nás ve vztahu k Madoně, nejvyšše postavené ženě lidského

rodu. Její plášť je stále připraven nás přijmout a shromáždit. Dobře nám to připomíná křesťanský Východ, kde se slaví svátek Matky Boží Ochránitelky, která bývá zobrazována na krásných ikonách, jak svým pláštěm poskytuje útulek dětem

**Kde je doma Madona,
tam nevstoupí ďábel. Kde
je Matka, tam nezavládne
zmatek a nepřevládne
strach. Kdo z nás to
nepotřebuje?**

a přikrývá celý svět. Také starověcí mniši doporučovali utíkat se ve zkouškách pod plášť svaté Matky Boží, sama invokace „Svatá Matko Boží“ byla již zárukou ochrany a pomoci.

Tato starodávná moudrost nám pomáhá: matka opatruje víru, ochraňuje vztahy, chrání v nepřízni a brání před zlem. Kde je doma Madona, tam ne-

vstoupí ďábel. Kde je Matka, tam nezavládne zmatek a nepřevládne strach. Kdo z nás to nepotřebuje? Kdo z nás není občas zmaten a znepokojen? Nežřídka bývá srdce jako rozbouřené moře, vzdouvané vlnami problémů a zmítané neustávajícími větry starostí! Maria je bezpečnou archou uprostřed potopy. Nebudou to ideje či technologie, které nám poskytnou útěchu a naději, nýbrž tvář Matky, její ruce laskající život, její plášť, který nás ochrání. Učme se denně hledat útočiště u Matky.

Neodmítej naše prosby

Neodmítej naše prosby, pokračuje antifona. Když ji prosíme my, Maria prosí za nás. Existuje krásný řecký titul *Grigorisusa* – Ta, která se neprodleně přimlouvá, neotálí. Svatý Lukáš používá v evangeliu toto slovo, když popisuje, že Maria spěchala k Alžbětě. Nedává si na čas, ale pospíchá. V dnešním evangeliu jsme slyšeli, jak okamžitě předkládá Ježíši konkrétní potřebu svatebčanů: „Už nemají víno“ (Jan 2,3). Tak činí pokaždé, vzýváme-li ji. Když se nám nedostává naděje, když postrádáme radost, docházejí nám síly a hvězda života zachází, Maria zasahuje. Je pozorná k námahám, citlivá ve zmatcích a životních bouřích, je blízká srdci. A nikdy neodmítá naše prosby; nenechává oslyšenu ani jedinou. Je Matka, nikdy se za nás nestydí, ba dokonce vyhlíží, aby svým dětem mohla pomáhat.

Může nám to pomoci pochopit jedna epizoda. U nemocničního lůžka bděla po nehodě nad svým raněným synem matka. Byla tam neustále, dnem i nocí. Jednou si postěžovala knězi: „Jednu věc nám matkám Pán nedovolil!“ – „Jakou?“ – ptal se kněz. „Brát na sebe bolest dětí,“ odpověděla žena. Takové je srdce matky: nestydí se za rány a slabosti dětí, ale chce je nést. A Matka – Boží i naše – dovede nést, těšit, bdít a hojit.

Od nebezpečí vysvobod' nás

Antifona pak pokračuje: ode všeho nebezpečí vysvobod' nás. Pán ví, že uprostřed tolika nebezpečí potřebujeme útočiště a ochranu. Proto v nejvypjatějším okamžiku – na kříži – pravil milovanému učedníkovi, každému učedníkovi: „To je tvá matka!“ (Jan 19,27). Matka není *optional* – volitelná, je Kristovou závětí. A my ji potřebujeme stejně jako pocestný potřebuje občerstvení nebo jako dítě potřebuje pochovat v náručí. Je obrovským nebezpečím pro víru žít bez Matky, bez ochrany a nechat se vláčet životem jako listí ve větru. Pán to ví a radí nám, abychom přijali Matku. Není to duchovní zdvořilost, nýbrž životní potřeba. Láska k ní není poezie, nýbrž umění žít. Bez Matky totiž nemůžeme

být děti. A my jsme především děti, milované děti, jejichž Otcem je Bůh a Matkou Madona.

Druhý vatikánský koncil učí, že Maria je „znamením jisté naděje a útěchy pro putující Boží lid“ (*Lumen gentium*, VIII, V). Je znamením, které dal Bůh nám. Pokud jej nesledujeme, scházíme z cesty. Duchovní cesta má totiž značení, kterého je třeba se držet, protože nám, „kteří dosud putují na zemi a ocitají se v nebezpečích a nesnázích“ (tamtéž), ukazuje Matku, která již dosáhla cíle. Kdo nás může lépe než ona doprovodit na této cestě? Na co čekáme? Jako učedník, který pod křížem přijal Matku a „vzal ji k sobě“ (Jan 19,27), také my z tohoto Matčina chrámu vezmeme Marii k sobě domů.

Vzhledem k Matce nemůžeme být neutrální nebo odtažití, jinak ztratíme svoji identitu dětí i svoji identitu lidu, a budeme žít křesťanství tvořené idejemi a programy, bez důvěry, bez něhy a bez srdce. Jenomže bez srdce není lásky, a víra riskuje, že se stane líbeznou pohádkou zašlých časů. Matka však děti opatruje a připravuje. Miluje je a chrání, aby milovaly a opatrovaly svět. Snažme se, aby tato Matka byla u nás doma stálým hostem naší každodennosti, naším bezpečným útočištěm. Svěřujme jí každý den. Vyzývejme ji v každém zmatku. A nezapomínejme se k ní vracet s poděkováním.

*Přeložil P. Milan Glaser SJ
Radio Vaticana
(Mezititulky redakce)*

MUČEDNÍCI NACISMU

Italská církev v zápase s nacismem

Italský fašismus nelze v ohledu represivních opatření vůbec srovnávat s německým nacismem nebo se sovětským komunismem. Církev v tomto systému mohla svobodně působit a rozvíjet se. Konec tomu učinil až rok 1943, kdy po svržení Mussoliniho obsadili severní a střední část země včetně Říma Němci.

Itálie se stala roku 1922 fašistickou diktaturou v čele s Benitem Mussolinim. Jeho vláda se chovala ke katolické církvi podstatně vstřícněji než předchozí liberální režim. Roku 1929 podepsal Mussolini s papežem Piem XI. tzv. Lateránské dohody, které ustavily nynější ministát Vatikán jako částečnou náhradu za zrušený Papežský stát po obsazení Říma královským vojskem roku 1870. Církvi byly garantovány svoboda a do jisté míry i privilegované postavení.

To však neznamená, že ve vztazích fašistického státu a Církve nedocházelo k napětí. Církev dala spisy hlavního ideologa fašismu Giovanniho Gentileho na *Index zakázaných knih*, Mussolini, muž s velmi pochybným morálním profilem, se snažil z Církve udělat nástroj své politiky, což vyvolávalo četné protesty Vatikánu i biskupů.

Přesto je nutno konstatovat, že italský fašismus nelze v ohledu represivních opatření vůbec srovnávat s německým nacismem nebo se sovětským komunismem. Zákony fašistické Itálie neznaly trest smrti za politické delikty, koncentrační tábory, kam byli deportováni odpůrci režimu, nebyly vyhlazovací, političtí vězni měli svůj zvláštní status a nemuseli pracovat, italský fašismus také nebyl antisemitský, Židé zaujímali vysoké postavení i ve vedení fašistické strany. Církev v tomto systému mohla svobodně působit a rozvíjet se. Konec tomu učinil až rok 1943, kdy po svržení Mussoliniho obsadili severní a střední část země včetně Říma Němci.

Mučednictví italského kléru

Německá okupační správa zahájila ihned deportace Židů. Papež Pius XII., o němž

v této souvislosti pojednáme v příštím díle seriálu, nařídil všem církevním institucím, aby je ukrývaly. Díky tomu se podařilo 80 procent všech Židů severní a střední Itálie zachránit před deportacemi. Největší zásluhy si získal biskup z Campagni Giuseppe Maria Palatucci, jenž ukryl v budovách svého biskupství přes 5 tisíc Židů. Vydáním pomocníkem byl při tom jeho synovec Giovanni Palatucci, policejní velitel, kterého Němci zatkl a odvezli do koncentračního tábora Dachau, kde zemřel. A nejednalo se pouze o Židy. Téměř všichni katoličtí biskupové, kláštery a většina farářů poskytovali úkryt v církevních prostorách také odbojářům, kteří bojovali proti německým okupantům, jakož i osobám ohroženým komunistickými partyzány, kteří páchali podobná zvěrstva jako nacisté.

Němečtí okupanti se duchovenstvu krvavě mstili. Milánský arcibiskup a kardinál blahoslavený Ildefonso Schuster, jenž sám ukrýval ve své rezidenci Židy a pronásledované osoby, popsal na podzim roku 1944 tuto situaci slovy: „Mnoho mých farářů je na útěku, protože je na ně vydán zatykač. Další jsou zatčeni nebo v domácím vězení.“ Podle *Martirologio del clero italiano* zavraždili Němci minimálně 158 kněží, komunističtí partyzáni 13. K tomu je nutno připočíst ještě 18 italských duchovních, kteří zahynuli v nacistických koncentračních táborech, a 31 vojenských kaplanů, zemřelých ve vojenských zajateckých lágrech v Německu.

V Belloně v říjnu 1943 povraždili esesáci mnoho lidí, mezi nimi šest duchovních v čele s farářem Andreou Rovellim. Kněz z Mantovy Eugenio Leoni, který ukrýl válečného uprchlíka, byl esesmany vyveden za město, krutě mučen a poté zabit. Faráře z města Boves Giuseppeho Bernardiho v září 1943 Němci upálili v obrněném voze. Nejstrašlivější masakr na civilním obyvatelstvu se ale odehrál v srpnu 1944 ve městečku Marzabotto, které potkal osud našich Lidic: bylo kompletně vypáleno a přes 700 jeho obyvatel povražděno, spolu s nimi i farář Ubaldo Marchioni.

Drama opravdové křesťanské lásky, která dává život za druhé, se odehrálo ve městečku Civitella. Do místního kostela vtrhli esesáci právě v okamžiku, kdy končila mše, a chtěli postřílet všechny muže. Farář Alcide Lazzeri však prohlásil: „Jestli chcete oběti, tady jsem, zabijte mne místo těchto nebohých otců rodin.“ Němci ho zastřelili jako prvního, poté ale zabili ještě dalších 234 osob včetně seminaristy Giuseppeho Pasquiho. Při masakru v Sant'Anna di Stazzema v srpnu 1944 byl zavražděn farář Innocenzo Lazzeri spolu se 130 věřícími. Jeho otec jej přemlouval k útěku, on ale prohlásil: „Ne, tatínku, nemohu dopustit, aby se moji lidé octli bez mé podpory.“ Farář z Luccy Aldo Mei byl Němci zatčen v kostele a obviněn, že ukrýval partyzány a Židy. Měl 33 let. Mučili jej do krve, poté zastřelili. Ve svém dopise na rozloučenou napsal: „Umírám uprostřed temné bouře nenávisti, já, který jsem chtěl žít jedině pro lásku.“

To jsou jen nepatrné zlomky z výčtu italských kněžských obětí z rukou nacistů. Biskupové bránili své kněze, vznášeli protesty, snažili se vyjednávat s okupačními orgány, v naprosté většině případů však bezvysledně. Nenávist vyznavačů novopohanství a hákového kříže vůči katolické církvi se tady projevila ve své plné nahotě.

Blahoslavený Giuseppe Girotti. Foto: <http://www.korazym.org>

„Pro mučedníka není život jen biologická záležitost, otázka přežití. Skutečně živý jsi jedině, když miluješ. Mučedník je ten, kdo věří, že existuje láska silnější než smrt.“ (Timothy Radcliffe OP)

Blahoslavený Giuseppe Girotti

V koncentračním táboře Dachau zemřel za podivných okolností 9. dubna 1945 významný italský biblista, dominikán Giuseppe Girotti. Narodil se v chudé rodině ve městě Alba. Stal se řeholníkem dominikánského řádu, roku 1930 byl vysvěcen na kněze. Věnoval se biblistice, přednášel Starý zákon na Papežském biblickém institutu v Římě a na dominikán-

ském učilišti v Turíně, předmětem jeho zájmu byl hlavně prorok Izaiáš. Svátý stolec se několikrát vyjádřil o jeho vědecké práci s uznáním.

Pater Girotti se ale věnoval také charitativní činnosti, v Turíně založil domov pro nemajetné a opuštěné staré lidi. V něm po vpádu Němců do Itálie ukrýl několik Židů. Nacistickým orgánům to však nezůstalo utajeno. Girotti byl v srpnu 1944 zatčen a deportován do koncentračního tábora Dachau, kde bylo uvězněno celkem 28 italských kněží a řeholníků.

Zde si získal úctu a lásku spoluvězňů svými skutky křesťanského milosrdenství. Dovedl se rozdělit s druhými o poslední krajíček chleba. Když převor dominikánů z Kolína nad Rýnem, který se dozvěděl, že v Dachau je jeden z jeho rádových spolubratří, mu nechal dopravit kus sýra, otec Girotti jej rozdal ostatním spoluvězňům. Ani v koncentráku neopustil svoji biblistiku, tajně ji přednášel dalším vězňům a posiloval je na duchu příklady starozákonních proroků. Hodně se modlil a také druhé povzbuzoval k modlitbě.

V Dachau ale P. Girotti začal očividně slábnout a hubnout. Když si toho všimli dozorcí, přemístili ho na ošetrovnu. Tam náhle a záhadně zemřel, dle oficiální statistiky 3. dubna 1945. Je pravděpodobné, že mu píchli benzinovou injekci, jak praktikovali vůči obzvláště nepohodlným odpůrcům režimu. Jeho spoluvězni byli přesvědčeni o tom, že náhlá smrt u něj nenastala náhodou. Papež František 26. dubna 2014 prohlásil Giuseppeho Girottiho blahoslaveným.

PhDr. Radomír Malý

PhDr. Radomír Malý, historik a publicista

Použité zdroje:

Blet Pierre: *Pius XII.*, Maticе cyrilometodějská, Olomouc 2001
Hoffmann Bedřich: *A kdo vás zabije*, Společenské podniky, Přerov 1946
it.wikipedia.org/wiki/Giuseppe_Girotti
Riccardi Andrea: *Století mučedníků*, Karmelitánské nakladatelství, Kostelní Vydří 2014

POVINNOST HÁJIT POSVÁTNOST MANŽELSTVÍ

Rozhovor s Mons. Thomasem Paprockim

Biskup Thomas Paprocki ze Springfieldu vydal v červnu 2017 vyhlášku o „manželství“ osob stejného pohlaví, v níž zopakoval tradiční katolickou nauku o manželství. Vyhláška se setkala s velkým ohlasem, ale i ostrou kritikou.

12. června vydal biskup Thomas Paprocki ze Springfieldu v Illinois vyhlášku o „manželství“ osob stejného pohlaví a „souvisejících pastoračních otázkách“. V ní zopakoval tradiční katolickou nauku, že manželství může být „smlouvou pouze mezi jedním mužem a jednou ženou...“ a vyhlásil diecézní pravidla týkající se „manželství“ homosexuálů. K těmto pravidlům patří i to, že členům duchovenstva a zaměstnancům diecéze není dovoleno účastnit se obřadů uzavírání „manželství“ homosexuálů a k těmto obřadům a obřadům nesmí být používán církevní majetek. Osoby žijící v takovém „manželství“ nesmí přijímat eucharistii, a jestliže se ocitnou v nebezpečí smrti, nesmí dostat svaté přijímání jako viaticum, pokud nevyjádří lítost nad svým životním stylem.

Dále osoby žijící v „manželství“ homosexuálů nemohou mít katolický pohřeb, pokud před smrtí neprojeví určité známky pokání, a nemohou sloužit jako lektoři nebo mimořádní udělovatelé svatého přijímání při mši. Děti rodičů žijících v „manželství“ homosexuálů mohou přijímat svátosti a chodit do katolických škol. Tito rodiče by si však měli uvědomit, že se jejich děti budou vzdělávat v plnosti katolického učení.

V následném prohlášení vydaném 23. června biskup Paprocki dodal, že „Církev má nejen pravomoc, ale i závažnou povinnost potvrdit své autentické učení o manželství a zachovávat a podporovat posvátnou hodnotu manželského stavu“.

Zatímco někteří katoličtí komentátoři a odborníci vyhlášku uvítali, jiní ji zase podrobili ostré kritice. Michael Sean Winters z listu *National Catholic Reporter* napsal, že by biskup měl být „vyhozen“

a že tato vyhláška je „v naprostém rozporu se směrem, kterým se papež František snaží Církev vést“. Christopher Pett, nastupující prezident organizace *DignityUSA* označil vyhlášku jako „extrémně zlomyslnou a zraňující. Systematicky

Mons. Thomas Paprocki
Foto: <https://www.avemariapress.com>

Církev má nejen pravomoc, ale i závažnou povinnost potvrdit své autentické učení o manželství a zachovávat a podporovat posvátnou hodnotu manželského stavu.

a opovrživě nás a naše vztahy znevažuje. Popírá naši plnou účast na životě Církev, k níž nás opravňuje náš křest a to, že jsme byli stvořeni k Božímu obrazu.“ P. James Martin SJ, který často komentuje záležitosti týkající se vztahů osob stejného pohlaví, uvedl, že „zaměřovat se pouze na LGBT osoby, aniž bychom se podobně

zaměřili na mravní a sexuální jednání heterosexuálů, je, řečeno slovy katechismu, „náznakem nespravedlivé diskriminace“.

Biskup Paprocki, který poskytl *Catholic World Report* rozhovor v prosinci 2016, s CWR hovořil o své nedávné vyhlášce a o kontroverzi, jež následovala.

Co vás vedlo k vydání této vyhlášky týkající se „manželství“ osob stejného pohlaví?

Tato pravidla ohledně „manželství“ homosexuálů a souvisejících pastoračních otázek vznikla kvůli změnám v zákonech a v naší kultuře, pokud jde o tyto záležitosti. Samotný Ježíš Kristus potvrdil privilegované místo manželství v lidské a křesťanské společnosti tím, že je povýšil na svátost. V důsledku toho Církev má nejen pravomoc, ale i závažnou povinnost potvrdit své autentické učení o manželství a zachovávat a podporovat posvátnou hodnotu manželského stavu.

Překvapil vás velký mediální ohlas, kterého se vaší vyhlášce u nás dostalo?

Do jisté míry ano, protože vyhláška je pouze přímou aplikací stávajícího církevního učení a kanonického práva. Katolická církev po dva tisíce let velmi jasně učí, že je pro nás „manželství“ osob stejného pohlaví nepřijatelné, přesto se mnoho lidí domnívá, že se Církev musí jednoduše podvolit současné populární kultuře, která „manželství“ homosexuálů v občanském právu legalizovala. Z pastoračního hlediska je dosti znepokojující vidět, že tolik katolíků zjevně přejímá politicky korektní názory na „manželství“ osob stejného pohlaví. To jen ukazuje, kolik práce je třeba vykonat, abychom poskytli solidní formaci, pokud jde o chápání manželství.

Heinrich Hofmann: Ježíš a bohatý mládenec (1889). Foto: Wikimedia Commons

P. James Martin SJ si (na své facebookové stránce) postěžoval, že tato vyhláška „diskriminuje“ lidi s homosexuální orientací, protože nezahrnuje heterosexuály, kteří hřeší, byť třeba ne v oblasti sexuality. Dále ohledně podávání eucharistie lidem žijícím v homosexuálním „manželství“ nedávno řekl v rozhovoru pro The New York Times, že „téměř každý žije nemravným životním stylem“. Jak na to odpovíte?

Otec Martin se v těchto výročí velice mylí. Každý je hříšník, ale ne každý žije nemravným životním stylem. Protože jsme všichni hříšníci, jsme voláni k obrácení a pokání. Ve vyhlášce přehlédl klíčovou větu, že církevní pohřeb má být odepřen osobám žijícím v homosexuálním „manželství“, „pokud před smrtí neprojeví nějaké známky kajcnosti“. To je přesná citace kánonu 1184 *Kodexu kanonického práva*, která je určena jako výzva k pokání. Ježíš začal svou veřejnou službu hlásání evangelia těmito slovy: „Naplnil se čas a přiblížilo se království Boží. Čiňte pokání a věřte evangelium.“ (Mk 1,15) Aplikujeme-li toto biblické učení na konkrétní problematiku pohřebních obřadů, pak osoby, které žily veřejně v homosexuálním „manželství“, stejně jako další zjevné hříšníci, kteří vzbuzují veřejné pohoršení, mohou mít

církevní pohřeb, pouze když před smrtí projeví určité známky pokání.

Komentáře otce Martina naznačují důležitou věc ohledně stavu těžkého hříchu a přijímání eucharistie. Má pravdu, že se toto církevní učení týká nejen osob žijících v homosexuálním „manželství“.

Církev je prostřednicí na cestě ke svatosti. Ježíš nás učí, abychom byli svatí, ale ne každý jeho učení přijímá. Lidé mají svobodu odmítnout nebo přijmout učení Církve, stejně tak mají svobodu odmítnout nebo přijmout samotného Ježíše.

Podle kánonu 916 všichni ti, kdo se dopustili těžkého hříchu, nemohou přijímat eucharistii bez předchozího přijetí svátosti smíření. Obvykle nejde o otázku upírání svátého přijímání, ale o samotné lidi, kteří se zdržují přijetí eucharistie, jsou-li si „vědomi těžkého hříchu“. Ačkoli nikdo nemůže znát něčí subjektivní hříšnost před Bohem, Církev může a musí učit

o objektivní skutečnosti těžkého hříchu. Objektivně lze například říci, že všichni ti, kdo mají sexuální vztah mimo platné manželství, ať už jsou to heterosexuálové, nebo homosexuálové, by neměli přijímat eucharistii, dokud nevykonají pokání, nevyzpovídají se a nezmění svůj život. To platí i pro rozvedené, kteří uzavřeli nový sňatek, aniž by jejich předchozí manželství bylo anulováno, jak je velmi dobře známo ze všech zpráv v médiích o této záležitosti.

Francis DeBernardo, ředitel organizace New Ways Ministry, řekl, že tato vyhláška vyžene lidi s homosexuální orientací pryč z Církve. Jak byste na to odpověděl? Skutečným problémem není, kolik lidí bude chodit do kostela, ale jak se stát svatým. Církev je prostřednicí na cestě ke svatosti. Ježíš nás učí, abychom byli svatí, ale ne každý jeho učení přijímá – například bohatý mládenec, který celý smutný od Ježíše odešel, protože nechtěl prodat svůj majetek, aby mohl Ježíše následovat (Mt 19,16–22). Lidé mají svobodu odmítnout nebo přijmout učení Církve, stejně tak mají svobodu přijmout nebo odmítnout samotného Ježíše. Je pro nás zklamáním, když lidé opouštějí Církev, stejně jako jistě musel být zklamáný Ježíš, když od něj lidé odcházeli.

Když v médiích čtete zprávy o této vyhlášce, vidíte v nich nějaké obecné neporozumění nebo dezinterpretace?

Zdá se, že mnoho lidí vůbec nechápe smysl toho, proč jsme voláni k pokání a obrácení. Vypadá to, že se domnívají, že tato vyhláška je čirým odsouzením lidí, kteří jsou gayi nebo lesbičkami. Tak to ale není. Má vyhláška se nezaměřuje na „LGBT osoby“, ale na takzvané „manželství“ osob stejného pohlaví, což je občanskoprávní status. Nikomu nejsou upírány svátosti nebo křesťanský pohřeb jen proto, že má homosexuální orientaci. Dokonce i ten, kdo vstoupil do homosexuálního „manželství“, může přijímat svátosti a mít církevní pohřeb, pokud bude činit pokání a zřekne se svého „manželství“.

Jaké ohlasy na tuto vyhlášku dostáváte soukromě? Hovořili o ní s vámi soukromě vaši spolubratři biskupové (pokud ano, co říkali)?

Dostal jsem spoustu vyjádření podpory a ujištění o modlitbách.

Jak reagovali kněží ve vaší diecézi? Myslím, že mnozí vám musí být vděční, že jste z nich sňal těžké břemeno. Pokud by například člověk žijící v homosexuálním „manželství“ přistoupil ke svatému přijímání nebo požádal o katolický pohřeb pro zesnulého a (nekažícího) milence, kněz může prostě říct: „Je mi líto, jsem pod autoritou diecéze a jejího biskupa a diecézní pravidla mi neumožňují toto udělat.“

Dostávám pozitivní ohlasy od svých kněží na vyjasnění církevního učení a vyjá-

dření vděčnosti za poskytnutí vedení ohledně toho, jak reagovat na takovéto situace, které mohou nastat.

Domníváte se, že podobné vyhlášky vydají i další diecéze?

Věřím, že některé to již udělaly, ale z nějakého důvodu se jim dostalo jen málo publicity, nebo dokonce vůbec žádná.

Byl negativní tlak na vaši osobu pro vás osobně těžký, nebo jste si uvědomoval, že to patří k výkonu úřadu, který zastáváte?

Dovolím si na tuto otázku odpovědět citátem mého patrona, svatého Thomase

Morea, který řekl: „Nestarám se o to, co o mně lidé říkají, pokud Bůh mé jednání schvaluje.“

Dodáte ještě nějaké postřehy?

Homosexuální aktivisté obtěžují mé zaměstnance i mě obscenními telefonáty, e-maily a dopisy, v nichž používají sprosté výrazy a nadávky, pravděpodobně ve jménu lásky a tolerance. Je mi líto, že lidé kolem mě jsou vystaveni takovým nenávislivým a zlomyslným projevům.

Jim Graves

<http://www.catholicworldreport.com>

Přeložil Pavel Štíčka

SVĚTLO NEPATŘÍ POD KBELÍK

Zápas o ovládnutí veřejného prostoru

Islamistům a sekularistům je společná touha zmonopolizovat si veřejný prostor. Jedni i druhí rovněž pokládají křesťany za obzvláštní nepřátele svých rozpínavých ambicí. V důsledku toho se snaží vliv křesťanství na veřejný prostor minimalizovat.

Sekularisté rádi doporučují křesťanům, aby si v zájmu zachování souladu ve společnosti nechali své náboženství pro sebe. Tvrdí, že náboženství je soukromou záležitostí mezi jednotlivcem a jeho příslušným božstvem a nemělo by se vnašet do veřejného prostoru. Nadto, jak ochotně dodávají, by to znamenalo nutit ostatní vypořádat se s názory, které jim mohou připadat urážlivé.

Pokud jde o ně samotné, nemají sekularisté s vnucováním svých hodnot každému v širokém okolí nejmenší problém. O správnosti vlastních názorů jsou přesvědčeni, a tudíž bez rozmyšlení nutí křesťanské pekaře, květináře a fotografy podporovat svatby homosexuálů. Rovněž se domnívají, že vědí, co je nejlepší pro vaše děti. Jsou si naprosto jisti, že tím nejlepším pro ně je učít se všem nejnovějším trendům souvisejícím s genderovou identitou a „manželstvím pro všechny“.

Richard John Neuhaus ve své převratné knize *The Naked Public Square* (*Nahý veřejný prostor*) z roku 1984 tvrdí,

že veřejný prostor nikdy nemůže zůstat „nahý“ na dlouho. Jinými slovy, nemůže být hodnotově neutrální: „Není-li oblečen do významů, jejichž nositelem je náboženství, vnutí mu ambice moderního státu významy nové.“

Stručně řečeno, přesvědčenému sekularistovi nebude stačit, když se z náměstí odstraní betlém. Bude trvat na tom, aby byl nahrazen něčím, co přesněji odráží americkou rozmanitost, řekněme pomníkem Margaret Sangerové¹ nebo sochou Jamese Obergefella.² Akční rádius sekulární společnosti samozřejmě sahá mnohem dál než na náměstí. Náboženství sekularismu se stále šíří na mnoha místech – v soudních síních, školních třídách i na nově upravených toaletách pro nově vynalezené „gendery“.

Otec Neuhaus měl pravdu, když předpovídal, že „perverzní představa o vyhnání náboženství z veřejného prostoru vede k tomu, že se ze státu stane církev“. Sekulární stát se rychle vyvíjí směrem k uctívání jakýchkoli hodnot,

jimž je právě nakloněn, a hájí je, jako by šlo o Bohem zjevené dogma. Neuhaus však přes svou jasnozřivost neočekával jiný vývoj: totiž že židovsko-křesťanskou tradici by z veřejného prostoru mohl vyhnat nejen stát, ale i jiné náboženství.

Rozpínavost islámu

Možnost, že na ovládnutí veřejného prostoru by jednoho dne mohl aspirovat islám, mu patrně nepřišla na mysl. To nepřekvapuje. Až na výkyv, který způsobila iránská revoluce, počátkem 80. let islámu nevěnoval valnou pozornost nikdo. Přesto je teď islám v některých částech Evropy na nejlepší cestě k tomu, aby se mu to

¹ Margaret Sangerová (1879–1966), americká feministka, propagátorka potratů, antikoncepce a eugeniky, zakladatelka nechvalně proslulé Mezinárodní federace pro plánované rodičovství. (Pozn. překl.)

² James Obergefell (* 1966), aktivista za práva homosexuálů, byl hlavním žalobcem v případě Obergefell vs. Hodges. Nejvyšší soud USA v roce 2015 rozhodl o uznávání „manželství“ homosexuálů na celém území USA. (Pozn. překl.)

podářilo. A nebyť zvolení Donalda Trumpa a porážky clintonovské mašinérie vstřícné k Muslimskému bratrstvu,³ USA mohly touto dobou Evropu dohánět.

Jak se často podotýká, islám je politické náboženství. Někteří, např. nizozemský poslanec Geert Wilders, tvrdí, že jde téměř zcela o politiku jen se slabým a klamným náterem náboženství. Avšak ať je v něm přesný podíl politiky k náboženství jakýkoli, těžko popřít, že politický rozměr islámu je hrozivý. Koneckonců, Mohamed byl válečník. Dobil celou Arábii a jeho následovníci relativně nedlouho po jeho smrti ovládli území větší než Římská říše. Sajíd Abul al-Maududí, jeden z nejvýznamnějších teoretiků islámu ve 20. století, napsal, že „islám požaduje zemi – nejen její část, ale celou planetu“.

Ačkoli islamisté uvažují globálně, jsou dost trpěliví na to, aby jednali lokálně. V evropských městech dnes není neobvyklé být donucen jít oklikou, protože ulici blokují muslimové klečící při modlitbě. Tato shromáždění mají demonstrovat, že mešit je zdánlivě nedostatek, a proto vláda musí zaplatit jejich výstavbu. Vedlejším bodem programu je vznášet teritoriální nároky. Jde o islámskou verzi hesla „we're here, we're queer, and we're in your face“⁴ v tomto případě „jsme tady, je nás docela hodně a jsme připraveni ke střetu. Dejte nám, co chceme, nebo vám pěkně znepríjemníme život.“

Někdy je veřejný prostor veřejným prostorem doslova: náměstí, ulice nebo park. Ovládnutí veřejného prostoru kontrolu geografického území nutně nezahrnuje, i když je užitečná. Muslimové skutečně ovládají stále větší počet veřejných ulic na kontinentu. Když migrují do Evropy, mají sklon shromažďovat se v ghettech, z nichž některá získala označení „no-go-zones“, oblasti, kam je lépe nechodit, protože jsou nemuslimům do značné míry zapovězené. Jak Evropané nyní zjišťují, mají tato koncentrovaná ohniska muslimského obyvatelstva značný politický vliv.

Hrozí islamizace Evropy?

Někteří pozorovatelé tvrdí, že muslimské enklávy jsou součástí promyšlené strategie islamizace Evropy. Působí tak, že brání asimilaci a umožňují muslim-

ským vůdcům muslimské obyvatelstvo ve vysoké míře ovládat. Kromě toho zóny napomáhají vytváření voličských bloků a muslimským aktivistům usnadňují vykonávání nátlaku na místní samosprávy a národní vlády.

Muslimové v Evropě a Velké Británii si podobně jako sekularisté v USA zvykli vznášet požadavky, a rovněž uvykli tomu, že se jejich požadavky plní. Ať jde o halal jídelničky, modlitebny ve školách, speciální umývárny nebo osvobození od

Foto: Wikimedia Commons, Joe Shlabotnik (CC BY 2.0)

Nemůžeme si dovolit uzavřít svou víru do stěn kostelů a domovů, protože uděláme-li to, nebudeme nakonec v bezpečí ani v kostele, ani doma.

výuky týkající se holocaustu, evropští muslimové obvykle dostanou, co chtějí.

Islamistům a sekularistům je společná touha zmonopolizovat si veřejný prostor. Jedni i druhí rovněž pokládají křesťany za obzvláštní nepřátele svých rozpínavých ambicí. V důsledku toho se snaží vliv křesťanství na veřejný prostor minimalizovat. Třebaže muslimů na Západě není početně dost na to, aby vliv křesťanů omezili přímo, mohou tak činit nepřímo, tím, že dávají najevo, že je některé křesťanské názory a praktiky silně urážejí. Mohou se spolehnout na to, že

zbytek zařídí místní i státní úřady a vlaštní křesťané.

Mnohé tradiční vánoční trhy v Evropě proto dostaly nové, neurážející názvy. Z amsterodamských vánočních trhů je teď „Zimní přehlídka“, bruselské se nazývají „Zimní radovánky“ a tak dále – „Zimní trh“, „Zimní město“, „Zimní festival“, cokoli, jen ne vánoční trhy.

Sekularisté mají i bez toho sklon Vánoce odkřesťanit a skutečnost, že muslimy Vánoce urážejí, jim dává záminku, aby tento proces urychlili. V německém Lüneburgu byla zrušena školní vánoční besídka, protože si muslimský žák stěžoval na zpěv koled. V Londýně Mezistranická parlamentní skupina pro britské muslimy vydala zprávu upozorňující na lidskost muslimů o Vánocích. Nazývala se „Radostné muslimské Vánoce“. V Langonu ve Francii učitelé odvedli 83 žáků z představení animovaného filmu *Hvězda* zobrazujícího Ježíšovo narození, jakmile jim došlo, že téma je „příliš křesťanské“.

Křesťané v islámských zemích

V zemích s muslimskou většinou jsou omezení pro křesťany mnohem přísnější. Křesťané, kteří se pokusí se svým náboženským přesvědčením vyjít na veřejnost, riskují uvěznění, či dokonce popravu z rukou bdělého davu. Tento postoj sahá až k počátkům islámu, k tzv. Umarovým podmínkám, které stanovil druhý chalífa krátce po Mohamedově smrti. Jde o seznam toho, co křesťané na dobytých územích musejí a co naopak nesmějí. Křesťané krom jiného nesměli stavět ani opravovat kostely, hlasitě zpívat, kostely označovat křížem, nahlas se modlit, propagovat své náboženství, ani se snažit kohokoli obracet. Tato pravidla, která se nyní v mnohých islámských zemích opět zavádějí, ukazují postoj ke křesťanství, jenž se značně podobá postoji dnešních sekularistů: nechte si ho pro sebe, ať je pěkně potichu a ať zůstane mimo veřejný prostor. V současné době muslimové a sekularisté pracují na vyloučení křesťanů z veřejného

¹ Fundamentalistická muslimská organizace založená v roce 1928; některé země ji pokládají za teroristickou organizaci (pozn. překl.).

² Zhruba „jsme tady, jsme gayové, tak si na to rychle zvykněte“, oblíbené heslo pochodů homosexuálů (pozn. překl.).

prostoru v tandemu. Bude-li tohoto cíle dosaženo, muslimové na Západě téměř jistě vytlačí i sekularisty. Jakmile angažování sekularisté poslouží jejich zájmům, nebude už jejich služeb třeba.

Zatím je čas

Zatím však křesťané dosud mají čas na to, aby rozpoznali tuto dvojí hrozbu a upevnili své hodnoty a přesvědčení. Díky Richardu Neuhausovi mnozí křesťané důležitost veřejného prostoru chápou.

Uvědomují si, že si nemohou dovolit uzavřít svou víru do stěn kostelů a domovů, protože udělají-li to, nebudou nakonec v bezpečí ani v kostele, ani doma. To jsou velmi praktické důvody, aby křesťané své světlo nastavili pod kbelík.

Díky křesťanským myslitelům, jako je Neuhaus, si křesťané dobře uvědomují, že se sekulární společnost zmocní každého centimetru veřejného prostoru, bude-li moci. Je nejvyšší čas, aby pochopili, že islám udělá totéž, jestliže dostane jen

poloviční šanci. Koneckonců *raison d'être* islámu je podřízení veřejného prostoru Alláhovi.

William Kilpatrick
<http://www.crisismagazine.com>
Přeložila Lucie Cekotová
(Mezitimulky redakce)

William Kilpatrick,
psycholog, pedagog,
publicista, dříve profesor
na Boston College

BŮH DÁVÁ PŘIKÁZÁNÍ, ĎÁBEL O NICH VEDE DIALOG

Uspořádat rozjitřené emoce je hlavním účelem tzv. *Duchovních cvičení*, vzešlých z náboženské zkušenosti zakladatele jezuitského řádu svatého Ignáce z Loyoly. Předpokládá to ovšem rozeznat, v čem jsou náklonnosti či city neuspořádané a zatoužit po jejich uspořádání, což rozhodně není samozřejmé. Nehledě na volební kampaň, která určité rozjitření také způsobuje, byť ne nutně u každého, je třeba se porozhlédnout po příčinách citové neuspořádanosti na rovině náboženské.

Již delší dobu je v katolickém prostředí patrné, že emoce ve vztahu k papeži jsou značně neuspořádané. Víře nepochybně škodí takové city, které se k papeži lísají populistickými peticemi a zároveň srší zášti vůči těm, kteří se takovýmto peticím právem vysmívají. Jejich přesným opakem jsou emoce, které se toutéž populistickou metodou snaží papeže vyplísnit a zároveň si racionálně pokoušejí dokázat vlastní pravověrnost. Takovéto ambivalentní emoce vzájemně zášti je třeba odstranit a zbavit se jich, aby se jimi – jak říká svatý Ignác – „člověk nenechal ovlivňovat“.

Bůh dává přikázání, ďábel o nich vede dialog. Dnešní věřící se, bohužel, nezřídka domnívá, že je tomu naopak, že tím, kdo nabízí dialog, je Bůh, zatímco existenci ďábla považuje za konspirační teorii. Z prvních stránek Bible je vidět, že tomu

tak není a že nejprve oslovuje člověka Bůh, a to imperativem, zatímco ďábel tomu odporuje otázkou položenou člověku.

Třebaže však nabízí dialog, ďábel nechce, aby byl člověk svobodný, nýbrž usiluje o jeho zotročení. Ďábel chce člověka o svobodu připravit. Chce po něm, aby popřel Boží přikázání, a svobodně tak sám sebe připravil o svobodu. Ďábel při-

Sandro Botticelli: Pokušení Krista, detail (1473–1481)
Foto: Wikimedia Commons

chází vždycky s nabídkou dialogu, třebaže chce vždycky svobodu ukrást a zabít.

Bůh však dává přikázání, tedy dobře míněnou radu, aby umožnil stvoření připojit se k němu, zapojit se do jeho plánu. Ďábel nepřichází s ničím novým, ale jenom parazituje na tom, co Bůh stvořil (opičí se po Bohu). Chce se zmocnit stvoření, protože aspiruje na Stvořitelovo božství, které však vysvětluje scestně. Podstatou Boha je totiž láska, kterou ďábel nechápe, protože nechce být milován,

čímž svoji stvořenou svobodu změnil na zlobu. Bůh však jedná božsky a komunikuje božsky, nemá zapotřebí obcházet svobodu stvoření, aby uskutečnil svůj plán, nýbrž naopak: Bůh uskutečňuje svůj plán spolu se stvořením, do jehož čela postavil člověka, který je svobodný, a předkládá mu svůj božský plán.

To ďábel nazývá Boží přikázání zákazem, když svádí k dialogu člověka, aby jej přivedl ke zkáze. Svůj záměr ďábel před člověkem skrývá, zatímco Bůh svůj plán zjevuje. Ďábel dokáže jen strojit úklady a konspirovat, protože chce člověka donutit, aby plnil jeho skrývaný záměr a vzepřel se Bohu. Za tím účelem se v dialogu s člověkem posunuje až k tvrzení, že člověk nezemře, a tak protirečí Bohu, který dal v této věci člověku dobrou radu. Ďábel chce, aby také člověk sám sebe po celou věčnost týral, to je ona druhá smrt, o níž mluví Apokalypsa. Bůh naopak zjevuje, že z lásky přijaté utrpení není prohra, nýbrž jediná cesta k definitivnímu vítězství.

Kristův náměstek nenabízí dialog jako řešení toho, zda věřit v Krista.

P. Milan Glaser SJ
Radio Vaticana

P. Milan Glaser SJ,
vedoucí České sekce
Radia Vatikán

FIKTIVNÍ FILOSOFICKÉ ROZHOVORY O NEFIKTIVNÍCH PROBLÉMECH

Dialog politika s filosofem VII.

Filosof a Politik pokračují ve svém rozhovoru o definičních znacích totalitní ideologie.

F: Připomeňme si první definující znak totalitní ideologie. **Spočívá v nároku na relativně všestranné ovládnutí soukromí občanů a na relativně celoplošné ovládnutí společnosti.** „Relativní všerozsáhlost“ totalitního ovládnutí si vyžádala dvojí upřesnění. Především v něm nejde o ovládnutí doslova všeho, nýbrž jen toho, co je potřeba k úspěšné realizaci záměrů totalitní ideologie v praxi. Za druhé ten znak neznámá aktuální ovládnutí všeho, co její realizaci překáží. Vyjadřuje jen snahu o odstraňování takových překážek. Jejich faktické odklínění totiž závisí na proměnlivých aktuálních poměrech, z nichž musí mocenská strategie při jejich odstraňování vždy vycházet. Obecná definice však proměnné vylučuje.

P: Takové nároky má ale přece jakýkoli režim, který se řídí nějakou ideou politického uspořádání státu. Abyste odlišil totalitu, budete tedy muset vzít na vědomí i ty mimořádně drsné způsoby totalitních režimů. Vy však o nich tvrdíte, že jsou jen nahodilé, a že proto totalitu definovat nemohou.

F: Myslíte? Totalitní ideologie není jen jednou z řady řídicích idejí politiky státu. Jako plán mocenských procesů je specifikována cílem. A cíle totalitářů jsou dramaticky odlišné od ostatních politických koncepcí.

P: Jak to? Všem jde přece o prosazení nějakých představ a vizí.

F: Jistě. Ale jakých? Totalitních ideologové nejsou žádní troškaři. Jejich vize jsou na úrovni radikálních změn hodnotových systémů, člověka a společnosti. Totalitní ideologie je totiž ucelená, konzistentní koncepce, která reaguje na změnu světónázorového paradigmatu ve společnosti. Uvádí tedy nový světónázor do společenské praxe a těží z jeho potenciá-

lu neobvyklou razanci. Stala se sekulární alternativou náboženství a výraznou odpovědí na moderní potřebu prakticky uživatelné pokrokové chápání člověka.

P: O čem to proboha mluvíte? Jaké nové světónázory a alternativy? Jaké radikální změny?

F: Vezměte obě totality, které umíte identifikovat, a uvažte jejich světónázorové pozadí. Křesťanství už nějakou dobu před jejich nástupem ztrácelo na Zápa-

jehož hodnoty dnes musí každý rozumný člověk uznat.

F: Skutečně? V jiných dobách by musel rozumný člověk tytéž hodnoty a zákony také uznat? Když řeknete ano, připouštíte nějaký univerzální mravní zákon, který je dán tím, že je člověk člověkem. To ovšem nezávisí na žádném člověku; žádný člověk nestvořil člověka. Takže určování zákona dobrého života tu není v kompetenci člověka.

P: Dneska už ale máme vědecky dokázáno, že každé době odpovídají jiné rozumné zákony a hodnoty, které stanoví výjimeční lidé své doby.

F: Ach tak, vědecky. Takže **v jedné době** ti vyvolenci rozhodnou, že každý člověk má lidská práva, zatímco **v jiné době** musí rozumní lidé akceptovat, že některé skupiny lidí taková práva nemají, takže je legitimní, zacházet s nimi podle zájmů či rozmarů mocných. V které z nich byste chtěl žít?

P: Hm.

F: Takže ta absolutní etická suverenita člověka asi není žádnou výhrou a antropocentrismus asi nebude dobrou filosofií. A dnešní sekulární humanismus, který z něj vychází, asi také nebude tím nejlepším řešením morálních problémů. Ono totiž povýšení člověka na suverénního zákonodárce je cestou do pekel. Vytváří prostor neomezené mocenské svévole v zacházení s člověkem a ten, jak dobře víte, obsadily nejlépe totalitní režimy.

P: O co tedy totalitním ideologům konkrétně jde?

F: Bezprostředně o takovou hodnotovou reorganizaci života, která by odpovídala post-křesťanskému světónázoru. V praxi totiž pořád přežívají „stereotypy“ tradiční obecné lidské morálky, která revolučním změnám neskutečně překáží. Ty

Foto: Wikimedia Commons, Vitold Muratov (CC BY-SA 4.0)

Povýšení člověka na suverénního zákonodárce je cestou do pekel.

dě přesvědčivost a do popředí se dostával materialistický světónázor. Logicky zaujal, neboť korespondoval s obecnější ideou antropocentrismu, která se prosadila v osvícenství; to byl bod světónázorového obratu.

P: Co rozumíte tím antropocentrismem?

F: Podle něj je člověk středem svého života a mírou všeho, co s ním souvisí. Nezodpovídá se nějakému Bohu. Svůj život a společenské poměry uspořádává jako jejich suverén. Sám si tedy určuje i zákony dobrého života.

P: To není špatná filosofie. Zřejmě pomohla na svět soudobému humanismu,

změny totiž mají za cíl vymýtít dosavadní historické zlo a spasit lidstvo podle jejich utopických představ.

P: Proč utopických, když odstraňují zlo?
F: Protože se zásadně rozcházejí se skutečnou podstatou člověka. To Vám ale teď nebudu vysvětlovat. Prozatím se spokojte s faktem, že pro tyto ideology není bezmezná mocenská svévole žádným problémem. A tu asi nepokládáte za lék na zlo. Proč si ji tedy dopřávají? Zřejmě pro nějaký velkolepý, spásonosný cíl, který ospravedlní jakékoli prostředky, vraždění nevyjímaje. Takové amorálnosti dobře slouží představa, že Celek (Lidstvo, Společnost, Stát) je víc než jedinec; Tento omyl kolektivistů je zdrojem systémové nespravedlnosti v zacházení s občany.

V základech totalitního běsnění je pak oživený gnostický mýtus o zápasu Dobra se Zlem. Stávající stav je prý prozáklý Zlem a zasvěcení jsou povoláni ho rozpoznat a zničit. Proto si architekti totality – ti samozvaní napravovatelé společnosti – s nesnesitelnou samozřejmostí a arogancí namlouvají, že jen oni vědí, kde je Dobro, a že jen oni jsou zcela na jeho straně. Neomylně tedy vytipují úhlavního nepřítele (kapitalistu, Žida, bílého muže), který musí být pro spásu Světa a Lidstva zneškodněn.

Právě mesianismus této sekulární mystiky vysvětluje snahu totalitních ideologů o relativně všezahrnující opakování lidské reality, o níž jsme mluvili

při prvním znaku totality. Makro-rozměry vše-nároku jsou úměrné bombastickému Cíli, který totalitu jako proces primárně specifikuje a odlišuje od ostatních režimů. Této logice finální vize všenápravy je podřízen i deontický svět norem. Nabývá v něm podoby revoluční morálky a revolučního práva, které v té vizi mají i své ospravedlnění. Naprostá instrumentalizace zákonů je vše-nárokem vražedné ideologie také implikována.

P: Pokud je to tak, jak říkáte, vyvstává otázka, jak je vůbec možné, že k takovým zvrátům v jinak veskrze pozitivním vývoji novověkého Západu došlo.

F: Třeba nebyl tak veskrze pozitivní, jak nás o tom odborníci ujišťují. Dobří filosofové naopak vědí, že čím více se novověké výklady lidských věcí dotýkají podstaty člověka, tím jsou problematictější. Ale o tom jindy. Teď sledujme návaznost dalších dvou definičních znaků totality. Zkusil byste je odhadnout? Dají se vyvodit z prvního znaku, jak jsem ho na začátku formuloval.

P: Jedním z nich by mohl být vysoký stupeň amorálnosti, který představuje takové zneužití moci, jakým je mučení a vraždění disidentů. Další znak bych pak viděl v upevnění moci, kterou už nelze zvrátit standardními politickými prostředky.

F: To není úplně mimo. Identitu obecně pojatého systému totality skutečně spoluvoří až na dřevě jdoucí kolize s přirozeným řádem mravnosti; v tom také spo-

čívá její obludná nelidskost. Přitom to není prostá negace mravnosti, nýbrž její alternativní model. Proto můžeme druhý definiční znak totality vyjádřit jako **konceptní (potenciálně) všerozsáhlou destrukci mravnosti, která je v podobě určité pseudomorálky (rasové, třídní, multikulturní...) absolutně nadřazena všem neideologickým normám jednání.** Všerozsáhlost tu zase znamená jen to, že každá skutečná mravní norma může být „legálně“ zrušena, pokud odporuje ideologickým zájmům.

P: Počkejte, to jen tak beze všeho chcete do definice totality vpašovat i multikulturnismus, abyste pak mohl mluvit o EU jako o totalitě?

F: Chytré, ne? Ale klid, to byl pouze příklad pro srozumění. Vám měl jen připomenout naše hlavní téma. Třetí znak se týká praktického uskutečňování programů totalitní ideologie, které je svěřeno etatisticky nadsazené státní moci. Spočívá tedy **ve snaze o potenciálně neomezenou pravomoc a následnou beztrápnost vykonavatelů ideologické zlovolnosti.**

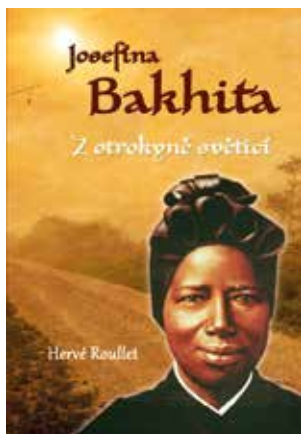
Příště se k těm definičním znakům a k Vašemu pokusu o jejich zachycení ještě vrátíme.

Jiří Fuchs

Jiří Fuchs, filosof,
 lektor Academia
 Bohemica

Z nabídky nakladatelství a knihkupectví PAULÍNKY

Hervé Roulett: Josefina Bakhita. Z otrokyně světice

Životopis první africké světice, jejíž život byl poznamenán zkušeností otrokyně. V Ježíši Kristu nakonec našla svého jediného Pána. Svoji laskavostí si získala srdce mnohých. Byl přezdívána „Africký květ“ nebo „Šťastná sestra“. Váz., 208 s., 249 Kč

Christopher West: Dobrá zpráva o sexu a manželství

Odvážné odpovědi na nesmělé otázky

Průvodce pro všechny, kdo se chtějí něco dozvědět o tom, jak katolická církev chápe lidskou tělesnost, sexualitu, manželství a křesťanské panenství a celibát. Brož., 264 s., 249 Kč, dotisk

Christopher West: Teologie těla pro začátečníky

Stručný úvod do sexuální revoluce Jana Pavla II.

Váz., 598 s., 380 Kč, dotisk

NEPROMARNĚME ČAS, I TEN PO VOLBÁCH

Slovo Mons. Jana Baxanta, biskupa litoměřického, diecezánům

Drazí bratři a sestry, milí přátelé, snad i vy v poslední době máte stejný dojem jako já. Jedny volby stíhají volby další. Jako bychom v našem státě nyní neměli dělat nic jiného než chodit k volbám. Nemám samozřejmě nic proti nim, ba naopak! Jsme, díky Bohu, svobodní lidé a můžeme využívat schopnosti svobodné volby, a naštěstí se nemusíme nikomu a nikde svěřovat, pro koho jsme svůj hlas dali.

Jedna volba, vymykající se všem ostatním, kterou chci připomenout, nám

zůstává na celý život. Volba pro Krista. Jako křesťané se nepochybně denně znovu a znovu pro Ježíše rozhodujeme. Až příliš často v každodenních pracovních i domácích povinnostech musíme řešit dilema: zcela pro Pána (*Totus tuus*), nebo jen částečně, okrajově, naoko, povrchně, úředně, zjištěně, za peníze, s neustálou kritikou všeho a všech, s pocity ublíženosti, závisti a žárlivosti. Takováto naše volba a rozhodování je též svobodné a tajné, současně však tak zákazonosné a někdy až osudové.

Milí moji diecezáné, prosím vás snažně, nezůstávejte v takových situacích nebezpečných řešení sami. Nevyhýbají se nikomu z lidí, nevyhnou se ani nám. Světlo a naději, jak jistě můžeme dosvědčit všichni, vnese lítost a touha po smíření, upřímné přijetí svátosti smíření v atmosféře důvěrného rozhovoru se zpovědníkem. Ze srdce vám přeji, aby takový doslova bratr – záchranář, váš zpovědní služebník, vám byl vždy nablízku.

Žehnám vám rád a ze srdce.

Mons. Jan Baxant

Z dopisů čtenářů

Dovoluji si reagovat na článek Jana Mazance „Koho podpořit ve finále prezidentské volby?“, který se mi nelíbil ve třech ohledech.

Zprvč článku chybí syntéza a rozlišení podstatného. Jistě, katolické periodikum má přinést analýzu kandidátů hlediska jejich postojů k otázkám, které by měl křesťan při volbě řádně zohlednit, tedy zejména rodinným a morálním. Potud v pořádku. Jenže měl-li článek voliči poradit, pak se stal pravý opak – uvedl do pochybnosti a zastřel to důležité. Mám za to, že naprosto zásadním momentem pro druhé kolo byl fakt, že Miloš Zeman bez ohledu na svou povahu a názory je pro post prezidenta nezpůsobilý ze zdravotních důvodů.

Zadruhé autor hrubě opomenul významný světlý bod letošních voleb, kdy člověk velmi dobře ukotvený v katolické církvi a zároveň politicky kompetentní dokázal – možná nečekaně – obsadit třetí místo a přesvědčil nemalou část voličů, zjednodušeně řečeno nad rámec „skalních věřících“. Jinými slovy konečně se zde objevila figura, jejíž profil a formát je v katolických, lidoveckých a příbuzných kruzích dlouho vyhlázen, víceméně od dob Josefa Luxe. Hloupou korunou článku je otázka, proč se takového politika nedaří najít. Vždyť se to právě povedlo. S Pavlem Fisherem se osobně neznám, ani nejsem sou-

částí jeho fanklubu (nechodím tyrkysově oděný), jen mám upřímnou radost, že se takový člověk s takovýmto výsledkem objevil na jinak nepřilíh přívětivé politické scéně.

Zatřetí článek nereflektuje, že důležitou vlastností důstojného prezidentského kandidáta, aby byl skutečně zvolitelný, je umírněný (nikoli však amorfní) přístup, jímž lze stmelovat společnost a jímž si lze získat voliče širšího názorového spektra. (Zemanův přístup se v tomto směru jeví jako bohužel úspěšný negativ uvedeného, který z voličského rybníka vylovil potřebný dostatek těch, kterým je milejší nadávání a setrávání v rozdělení. Smutný obrázek našeho národa...) To, že Pavel Fischer couvl (a asi ne úplně dobrovolně) na téma homosexualita a ústavní soud, si osobně vykládám jako taktický úkrok, nikoli jako nějaký důkaz vlažnosti jeho přesvědčení. Myslím, že součástí zmíněné umírněnosti – v prezidentské kampani zvláště – je aktivně nevystavovat takové názory, které by vyvolávaly zbytečné kontroverze, že je lepší některé své názory tiše pronést přes území diskusí na území rozhodovacích pravomocí. Pak může být boj proti relativismu a liberalismu úspěšný.

Vojtěch Macek

Česká republika má z Ústavy sedm státních symbolů – velký a malý státní znak,

státní barvy, státní vlajku, vlajku prezidenta republiky, státní pečeť a státní hymnu. Samozřejmým symbolem je hlava státu – prezident republiky.

Již asi od poloviny 19. století bylo v našich zemích tradicí, že ve školách visel panovníkův obraz. Po vzniku Československa v roce 1918 pak ve školách visel obraz prezidenta republiky. A nejen tam. Též na úřadech, v soudních síních a v mnohých dalších institucích, soukromé prostory nevyjímaje. Vyjadřovala se tím tradičně nejen úcta k hlavě našeho státu, ale především úcta k naší republice. A v letech 1918 až 1938 a dále pak po listopadu 1989 též úcta k našemu demokratickému zřízení. Tato tradice byla dokonce tak hluboko zakořeněná, že přetrvávala automaticky 150 let bez zakotvení v právním systému.

Zlom přišel až v roce 2013. S nezvolením Karla Schwarzenberga prezidentem republiky měli někteří „demokraté“ takový problém, že letitou tradicí dokázali zpřetrhat. Jsem přesvědčený, že nyní, po další volbě prezidenta republiky, máme šanci tuto tradici obnovit. Dáme tím celému národu, a dětem především, jasně najevo, že si vážíme demokraticky zvoleného prezidenta republiky jakožto symbolu české státnosti a symbolu našeho demokratického zřízení.

Jan Borgula

Jak to vidí Roman Joch

Raději snad krále!

Volby skončily a my musíme hledět do budoucnosti. Miloš Zeman je náš prezident. Ve volbě mezi dvěma neideálními, defektními kandidáty vyhrál ten z mého pohledu horší. Ale je to jen politika, nikoli důvod k nenávisti.

Já se domnívám, že pan Miloš Zeman není dobrým prezidentem České republiky. Proto jsem byl ochoten volit (téměř) jakéhokoli jeho protikandidáta. Kandidát, kterého jsem volil v kole prvním, do kola druhého nepostoupil. Tam postoupil Jiří Drahoš. Tudíž mi nezbývalo než v kole druhém volit profesora Drahoše. Což jsem učinil.

Ale jak všichni víme, ve volbě nakonec těsně uspěl pan Miloš Zeman. Je a bude i nadále naším prezidentem. Proč uspěl? Domnívám se, že jsou pro to dva důvody.

Za prvé, Miloš Zeman v kampani chtěl – a v tom byl úspěšný – svým voličům sdělit jednu jistou věc; přesvědčit je o tom, že ať už má jiné názory jakékoli, v jedné věci je pevný: je proti přijímání islámských imigrantů.

Jiří Drahoš chtěl být naopak pro všechny voliče vším, tj. působit dojmem, že souhlasí se vším a vyjde se všemi. To je však nemožné. Takže v souboji „v jedné věci jednou jistou věcí“ versus „ve všech věcech úplně vším“ nutně vyhrává první.

A za druhé, když už máme přímou volbu prezidenta (což je podle mého názoru ona primární chyba), pak lidé, kteří volí prezidenta, chtějí, aby byl na straně „lidu“, a nikoli „elit“.

Miloši Zemanovi se povedlo přesvědčit voliče, že je na straně „lidu“. Nebo ještě jinak a ostřeji: Jiřímu Drahošovi se nepovedlo voliče přesvědčit, že Miloš Zeman je reprezentantem (loutkou?) určitých temných, tajemných a neblahých elit (a tím podle mého přesvědčení je). Proto Jiří Drahoš prohrál.

V souboji elitismu (elitářství) a populismu (já nesouhlasím s ani jedním) vítězí populismus. Bezkonkurenčně. Ale to už je teď minulost. Volby skončily a my musíme hledět do budoucnosti. Miloš Zeman je náš prezident. Ve volbě mezi dvěma neideálními, defektními kandidáty vyhrál ten z mého pohledu horší. Ale je to jen politika, nikoli důvod k nenávisti.

To, co mě na letošních prezidentských volbách fascinovalo nejvíce, byla ona nenávist. A vycházela z obou táborů; člověk, který sleduje internet a tzv. sociální sítě, si jí nemohl nevšimnout.

Já, jak jsem uvedl, jsem nakonec volil profesora Drahoše. Moje manželka z důvodu svědomí nevolila nikoho (respektive hodila do obálky a do urny kartu „Joker“, kterou ukradla našim drahým dětem, čímž odevzdala neplatný hlas). Za to, že nevolila (což je volba a rozhodnutí z důvodu svědomí, které chápu a považuji za přijatelné), se jí dostalo nenávisti v míře, jakou jsem nečekal.

Týden před volbami jsem se bavil s jedním bývalým politikem a disidentem. Člověkem, který prakticky formuloval českou polistopadovou zahraniční politiku. Říkal mi, že se mu pana Drahoše taky nechce volit (volba Miloše Zemana v jeho případě nepřichází do úvahy), a tak se domluvil se svou již plnoletou nejmladší dcerou, že na něho dohlédne a doprovodí ho do volební místnosti a zajistí, aby tam lístek se jménem profesora Drahoše hodil, protože sám si není jistý, jestli by to udělal.

Řekl jsem mu, že mu rozumím, a že manželka má stejné pocity. A že já ji přesvědčuji, aby přeci jen volit šla, protože pokud nepůjde, bude spoluzodpovědná za zvolení Miloše Zemana. A to přeci nechce. On mi řekl, ať ji nenutím. Načež jsem se usmál a věděl jsem, že samozřejmě (v této záležitosti) manželku Janu nutit nebudu. Je to věc svědomí a jde jen o politiku.

Když se o toto své rozhodnutí podělila na internetu (což zřejmě dělat neměla), dostalo se jí nečekaně silných nenávistných reakcí.

Mají-li (prezidentské) volby vést k takovému nemocným projevům ve společnosti, to raději mějme krále.

MUDr. Roman Joch
ředitel Občanského institutu

RC MONITOR SI MŮŽETE OBJEDNAT NA ADRESE:

Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha 5, e-mail: redakce@rcmonitor.cz.

Jméno a příjmení:

Ulice:

Obec:

PSC:

E-mail:

Počet výtisků:

Náklady na tisk a distribuci jednoho čísla jsou přibližně 25 Kč, což za rok činí 600 Kč. Periodikum je distribuováno zdarma a jeho vydávání je možné jedine díky zaslaným darům. Všem dárcům Pán Bůh zaplať.

Letem světem

V souvislosti s volbami (oběma proběhlými) se hojně diskutovala otázka islámu. Něco čerstvého k tomu přinesly *Hospodářské noviny*: „Saúdskoarabské reformy začínají na fotbale: Poprvé v historii na něj mohou chodit ženy, od června budou moci i řídit auto. Stovky žen v černých závojích se zahalenými vlasy mávaly saúdskoarabskými vlajkami, vstávaly ze sedadel při útocích svého týmu, křičely při dvou vstřelených gólech. Byl to zápas Saúdské Arábie s Tuniskem na světovém šampionátu v roce 2006 v Mnichově. Doma pro ně bylo něco takového nemožné. Teď se jim ale blýská na lepší časy. Zatímco před dvanácti lety musely ‚dámy v černém‘ za svým fotbalovým fanděním cestovat za hranice, od letoška budou mít možnost zasednout na tribuně i v konzervativním islámském království.“

Zpátky domů; Občanský institut přinesl vynikající rozhovor s prof. Ryszardem Legutkem. Tento polský poslanec Evropského parlamentu a profesor humanitních věd patří mezi nejvýznamnější současné konzervativní myslitele na světě. Rozhovor stojí za přečtení celý, najdete ho na webu Občanského institutu, ale některé pasáže jsou zvláště pěkné. Třeba ta o *Me Too*: „V kampani *Me Too* je mnoho pokrytectví. Když otevřete dveře sexuální svévoli a použijete veške-

rou energii, dokonce právní nástroje na její legitimizaci, jak můžete předstírat, že jste puritány a pannami? To je absurdní! Samozřejmě že to je hon na čarodějnice. Lidé za touto kampaní by byli těmi posledními, kteří by souhlasili s obnovou slušnosti a zdvořilosti. Jsou totiž přesvědčeni, že sexuální revoluce zvítězila,

Koláž: mimi

byla správná a vrátit se před ni by bylo návratem do doby temna. Tento hon na čarodějnice má posílit feministickou ideologii. A feministkám vůbec nejde o ženy, ale o ideologii, jejíž jednou součástí je, že znásilnění je všude, je všudypřítomné.“

„Čo majú spoločné Ignác z Loyoly, Matka Tereza a Ján Pavol II.? Nejde o pokus o dobrý katolícky vtip, ale seriózne zamyslenie. Určite ich spája svätosť, obeta, Ježiš Kristus, služba druhým, modlitba. Ale ako sa volá esencia, ktorá

toto všetko spája do jedného? Angažovanosť. Všetci traja a mnohí ďalší zo zástupu svätých žili svoju vieru angažovane,“ píše Miroslava Duranková, ředitelka centra Antonína Neuwirtha na stránkách konzervativního deníku *Postoj*. Okomentovala výzkum amerického profesora, který pojmenoval základní čtyři znaky angažovaného katolíka: modlitba, studium, štědrost a evangelizační zápal. Nejpěknější stať byla o tom prvním znaku: „Dynamický angažovaný katolík sa modlí každý deň. Ticho a rutina sú pre jeho modlitebný život veľmi charakteristické. Ticho je v dnešnej dobe výzvou, no aj tak si naň nájde čas. Rutina znamená, že si vytvorí pravidelný spôsob modlitby, nielen v pravidelne sa opakujúci čas, ale aj rutinným spôsobom. Napríklad si každé ráno číta Sväté písmo a potom nad ním rozjíma a nakoniec si zaspieva. Alebo sa po ceste do práce modlí ruženec alebo sa večer zúčastní na svätej omši, alebo sa modlí večer pred spaním tú istú modlitbu. Jedna vec je špeciálne zaujímavá, prof. Kelly vyskúmal, že každý dynamický katolík má (alebo mal) vo svojej rodine „modlitebného obra“. Väčšinou je to starý otec alebo stará mama, teta alebo krstný otec, prsto niekto v rodine, koho často pristihnete s ružencom v ruke alebo na ceste zo svätej omše.“

-zd-

11. 2.	Ne	6. neděle v mezidobí Lv 13,1–2.45–46, Žl 32, 1 Kor 10,31 – 11,1, Mk 1,40–45
12. 2.	Po	sv. Benedikt Aniánský, opat Jak 1,1–11, Žl 119, Mk 8,11–13
13. 2.	Út	bl. Jordán Saský, kněz OP Jak 1,12–18, Žl 94, Mk 8,14–21
14. 2.	St	Popeleční středa (Den přísneho postu) Jl 2,12–18, Žl 51, 2 Kor 5,20 – 6,2, Mt 6,1–6.16–18
15. 2.	Čt	sv. Jiřina, řeholnice Dt 30,15–20, Žl 1, Lk 9,22–25
16. 2.	Pá	sv. Juliána, panna a mučednice Iz 58,1–9a, Žl 51, Mt 9,14–15
17. 2.	So	sv. Alexius a druhové, řeholníci Iz 58,9b–14, Žl 86, Lk 5,27–32

18. 2.	Ne	1. neděle postní Gn 9,8–15, Žl 25, 1 Petr 3,18–22, Mk 1,12–15
19. 2.	Po	bl. Godšalk, opat Lv 19,1–2.11–18, Žl 19, Mt 25,31–46
20. 2.	Út	sv. Eucherius, biskup OSB Iz 55,10–11, Žl 34, Mt 6,7–15
21. 2.	St	sv. Petr Damiani, biskup a učitel církve Jon 3,1–10, Žl 51, Lk 11,29–32
22. 2.	Čt	Svátek Stolce sv. Petra 1 Petr 5,1–4, Žl 23, Mt 16,13–19
23. 2.	Pá	sv. Polykarp, biskup a mučedník Ez 18,21–28, Žl 130, Mt 5,20–26
24. 2.	So	sv. Modest, biskup Dt 26,16–19, Žl 119, Mt 5,43–48

MONITOR – publicistický čtrnáctideník, vydává Res Claritatis. ISSN 1214-8458. MK ČR E 15474. Adresa redakce: Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha, e-mail: redakce@rcmonitor.cz, číslo účtu: 2400089111/2010. Šéfredaktor: Zdeňka Rybová. Redakční rada: PhDr. Roman Cardal, Ph.D., Mgr. Andrej Kutarňa, fr. Mgr. Pavel M. Mayer OP, Ing. Josef Mudra, Mgr. Radim Ucháč. Teologický poradce: fr. Mgr. Pavel M. Mayer OP. Vychází s církevním schválením Arcibiskupství pražského čj.: arc/419/10 ze dne 10. 9. 2010. Nevyžádané příspěvky a materiály se nevracejí.